

Een Zambiaanse spiegel

Marike Spruyt - de Kloe en Willemieke Reijnoudt

Dit materiaal is onderdeel van het compendium over christelijk leraarschap, van het lectoraat Christelijk leraarschap van Driestar hogeschool. Zie ook www.christelijkleraarschap.nl.

Samenvatting	Artikel over de situatie op een christelijke basisschool in Zambia, te gebruiken als spiegel voor context, identiteit en motivatie op eigen school.
Bronvermelding	Spruyt - de Kloe, M. en Reijnoudt, W. (2014). Een Zambiaanse spiegel. In H. Vermeulen (red.), <i>Gids laat je gidsen</i> (pp. 27-31). Gouda: lectoraat Christelijk leraarschap.
Thema *	Onderwijs
Gebruik **	Hart
Plaatsingsdatum	2014
Gerelateerde artikelen	n.v.t.
Trefwoorden	Zambia, christelijk onderwijs, leiderschap, motivatie

* In het compendium wordt al het materiaal verdeeld over de acht thema's van christelijk leraarschap: *onderwijs, inspiratiebronnen, leraar, leerling, leerstof, didactiek, schoolteam, leidinggevend*.

** Het materiaal kan gebruikt worden als onderbouwing en visievorming (*hoofd*), bezinning en reflectie (*hart*) of biedt concrete handreikingen en voorbeelden (*handen*).

EEN ZAMBIAANSE SPIEGEL

Marieke Spruyt - de Kloe / Willemieke Reijnoudt

‘De grootste kracht van christelijk onderwijs is dat het bijdraagt aan karakterverandering. Op onze school komen kinderen uit arme gezinnen. Niet gewoon arm, maar extreem arm. Dat heeft ook invloed op hun karakters. Sommigen zijn boos op God over hun situatie, anderen hebben gebroken met hun familie en gedragen zich als opstandige straatkinderen, weer anderen zijn juist heel timide. Uiteindelijk is Gods Woord het enige wat deze kinderen kan helpen. Daar werken wij aan door middel van christelijk onderwijs in onze school.’

Hoe kijkt u aan tegen uw werk als een christelijke leraar? Wat is uw motivatie om daaraan bij te dragen? In dit artikel delen we een inspirerend gesprek met basisschooldirecteur Dorothy N. uit Lusaka, Zambia. De informatie komt uit een interview in het kader van een studie over christelijk onderwijs wereldwijd. De situatie van Dorothy is heel anders dan de context van een gemiddelde Nederlandse christelijke leraar. Maar mogelijk zijn er ook overeenkomsten. Daarvoor kunt u uw eigen ervaringen naast die van Dorothy leggen. We hopen dat deze Zambiaanse spiegel bijdraagt aan meer inzicht in uw eigen drijfveren. En dat Dorothy's verhaal iets laat zien van onze verbinding met christelijke leraren in andere landen en culturen.

CROWN OF LIFE PRIMARY SCHOOL

Dorothy werkt op de Crown of life primary school, een basisschool aan de rand van de Zambiaanse hoofdstad Lusaka. Er komen 265 kinderen in 9 groepen, met 6 leraren. De school begon in 2004. Hoe is dat gegaan? Dorothy vertelt over een bijzondere start: 'Vanuit de kerk was er behoefte aan een school voor de kinderen. We wilden niet dat onze kinderen op straat rondliepen. En we wilden het Woord van God verspreiden. Op een woensdag kwamen we bij elkaar met een

vrouwengroep van de kerk. De hele dag gingen we bidden en vasten. Om 9 uur sprak God tot mij dat ik een school moest beginnen. Ik weigerde en zei: dat kan ik niet. Ik ben nooit getraind als leraar, ik weet niet wat ik moet doen!' Maar ook een andere vrouw uit de gebedsgroep deelde mee dat ze van God wist dat Dorothy een school moest starten. Dorothy: 'Ik zei: bid voor me om wijsheid. Zodat God me ook wijsheid zal geven om de school te beginnen. Ik zal gaan in gehoorzaamheid. En zo begon het...'

Op dat moment was er geen school, geen geld, geen onderwijsmateriaal; er was helemaal niets. Uit Dorothy's verhaal blijkt dat deze vrouwen niet gestopt zijn met bidden. Het probleem van het gebouw leggen ze aan de Heere God voor. Dorothy gaat naar de lokale overheid. De burgemeester is enthousiast over haar initiatief en wijst hen een leegstaand gebouw toe. Een gebedsverhoring.

GOD HELPED US...

De eerste dagen dat Dorothy de leerlingen op school kreeg, deed ze niets anders dan vertellen uit de Bijbel. 'Ik wist niet wat ik moest doen. En de kinderen bleven komen.' Binnen één maand waren er 65 leerlingen. Dorothy ging lesgeven met een paar lesboeken van haar eigen kinderen. Intussen bad de gemeente mee om wijsheid,

kracht en praktische hulp. Tot het aantal van 115 leerlingen; toen werd de groep te groot voor de ruimte die ze hadden gekregen. Dorothy moest uitkijken naar een ander gebouw, maar omdat dat niet voorhanden was ging ze naar haar eigen huis.

‘God hielp ons. Toen we eind 2004 al 150 kinderen hadden, pasten ze niet meer in mijn huis. We verhuisden naar buiten, onder een boom. Dat deden we twee jaar lang, en het leerlingenaantal bleef groeien. We zijn nog steeds dankbaar dat een Engelse kerk in 2010 geholpen heeft met het bouwen van een nieuw schoolgebouw: zes stenen lokalen.’

De leerlingen, die Dorothy onder haar hoede heeft, komen uit de omgeving. Het zijn allemaal kinderen met een arme achtergrond. Veel ouders zijn ziek of besmet met het HIV-virus. Daardoor zijn er ook veel weeskinderen. De meesten van hen zijn ouder dan de ‘gewone schoolleeftijd’. Ze hadden geen mogelijkheid om naar een overheidsschool te gaan. De liefde van Dorothy gaat juist uit naar deze kwetsbare kinderen. Ze wil hen een kans geven voor een betere toekomst. Van de 265 leerlingen zijn ongeveer honderd leerlingen in staat om maandelijks een bescheiden bedrag aan schoolgeld te betalen. De overheid geeft geen geld. Ook van de kerkelijke

‘WE ZIJN NOG
STEEDS DANKBAAR
DAT EEN ENGELSE
KERK IN 2010
GEHOLPEN HEEFT
MET HET BOUWEN
VAN EEN NIEUW
SCHOOLGEBOUW:
ZES STENEN
LOKALEN.’

gemeente kan ze niet veel verwachten, omdat ook deze mensen in armoede leven. Dorothy: 'Dus dit brengt ons in een situatie waarin het heel moeilijk is om de school te leiden. Maar we vertrouwen op God in alles.' De realiteit is hard. Als te veel leerlingen niet betalen kan de school niet draaien, wat betekent dat leerlingen soms naar huis gestuurd worden. En zelf werkt Dorothy als vrijwilliger.

PRAKTISCHE ERVARINGEN

Hoe zit het met de leraren? Geen van de zes heeft een lerarenopleiding afgerond. Sommigen hebben een workshop gevolgd bij een gepensioneerde leraar uit Engeland. Er is geen geld voor een opleiding. Dorothy probeert ze zo goed mogelijk te adviseren. Kennis en ervaring wordt in de loop van de jaren opgedaan. Extra lastig is het gebrek

aan lesboeken voor leerlingen. In klas 6 en 7 is maar één boek per vak beschikbaar.

Maar belangrijker dan dat is dat de leraren allemaal christen zijn, vertelt Dorothy. Wat betekent dat? Woorden als 'betrokkenheid' en 'welzijn van het kind' komen naar boven. De leraar is een 'caregiver', wat inhoudt dat hij naar het huis van de leerling gaat in moeilijke momenten. Ook 'counselling' van ouders of oudere broers of zussen maakt deel uit van het takenpakket van de leraar. De leraar moet niet alleen lesgeven, maar ook zorg dragen en vooral het Woord van God brengen! Dit Woord van God moet praktisch gemaakt worden, zodat de leerlingen het kunnen navolgen.

Christabel, leraar van de eerste klas op de Crown of life school, noemt als voorbeeld: 'Op onze school leren we de kinderen 'netheid'. Het is onze

taak om erop te letten dat de kinderen er netjes uitzien met een gewassen gezicht en gepoetste tanden. Dat is niet vanzelfsprekend als je uit een armoedige woonsituatie komt, of geen moeder hebt. Maar we passen toe wat de Bijbel ons leert over reinheid. Als je gelooft dat een kind gemaakt is naar het beeld van God is het ook goed om netjes te zijn. Dat leg ik uit in de klas.’

Samenvattend noemt Dorothy het hoofddoel van de school: karakterontwikkeling. ‘Ontwikkeling van het karakter van kinderen is een doel. We gebruiken het woord van God. Dat verandert het karakter van kinderen. Er was bijvoorbeeld een kind dat niet luisterde naar zijn ouders. Hij ging stelen, schelden, enzovoort. Maar door middel van het christelijk onderwijs stopte hij met deze dingen en begon hij Jezus na te volgen.’

SPIEGEL

De Crown of life school heeft weinig materialen. Ook de financiële situatie is continu onzeker. Leerlingen hebben soms meer aandacht voor het vullen van hun maag dan voor de les die gegeven wordt. Toch is de school er voor de kinderen. Op haar eigen wijze probeert Dorothy de school een teken van Gods komend koninkrijk te laten zijn. Dat houdt christelijke leraren in Nederland een spiegel voor. Hoe is dat in onze situatie?

REFLECTIE

- Wat vindt u het meest opvallend in het verhaal van de Crown of Life school? Kunt u dit spiegelen aan uw eigen situatie?
- Hoe geeft u praktisch handen en voeten aan het christen-zijn in de school?
- Crown of life is een Bijbelse uitdrukking die onder meer te vinden is in Jakobus 1:12 en Openbaring 2:10. Hoe kunnen we dit verbinden met deze geschiedenis en met onszelf?
- Welke vraag zou u naar aanleiding van haar verhaal willen stellen aan Dorothy N.?